

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :		Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok	— 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka	— 2 " — "	páp. komornik.	
Na štvrt roka	— 1 " — "	Majiteľ a vydavateľ :	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
	<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
			Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Papierová gebula.

Aj takáto jestvuje teraz a travia ňou nie ryby, lež ľudí. Táto papierová gebula sú zlé noviny. My neustále napomínáme pospolité ľud, aby sa varoval zlých novin a časopisov ako najväčšieho nešťastia. Dľa všeobecnej zkušnosti totiž najkrvavejšie vojny, morová rana a iné najhroznejšie choroby a nehody nikdy nezapričinily ľudu tolkej škody, ako zlé noviny. O hroznej záhube, akú zapričinujú zlé noviny, presvedčíme sa, keď povážime v ak obrovských rozmeroch rozšírené je novinárstvo.

Po celom svete vychádza 66 tisíc 737 novin a iných periodických časopisov. Z tohoto hrozného počtu v Spojených Štátoch Ameriky vychádza novin a časopisov 21.735, vo Francúzsku 8548, v Nemecku 5872, v Rakúsku 2178, v Anglicku 4329, v Taliansku 3479 a v Rusku 1350. V Uhorsku vychádza 1387 a z cudzozemska dovážajú sem 1844 novin a časopisov. Uhorsko kráľovská pošta zo všeliakých novin a časopisov v minulom roku rozviezla 185 miliónov výtiskov.

Známa vec je, že prítomne skoro každý človek čítať chce noviny. Najde ich aj všade, po krčmách, na železničných stanicách, v kaviarňach, kdekoľvek sa obráti, všade vidí noviny. Ponúkajú a predávajú ich s veľkým hlukom aj po uliciach ako hnilé hrušky. Len to je veľká chyba, že tieo noviny s malými výnimkami sú ozaj hniličky. Opravdová gebula, ktorou zaslepení čitatelia otravujú sa na duši i na tele.

Za starých časov len statoční vieryhodní ľudia viedli takrečené kroniky a opisovali v nich

iba skutočné udalosti. Včul ale je tomu celkom ináč, Odkedy novinárstvo vzali do ruky židia, prevádzajú toto remeslo ako ktorýkoľvek iný špinavý gšeft. Ako kupčili voľakedy s kožkami, s perím a s handrami, tak kupčia teraz i s novinárstvom. Vyárendujú si najprv daakého vtipného novinára a ten im potom píše články dľa ich vkusu. Z tohoto taký žid má potom dvojaký osoh. V prvom rade má osoh z novin a v druhom rade platia mu za články tí, v ktorých záujme boly písané. Mnohorazy stáva sa ale, že židovskí a vôbec liberálni vydavatelia novin veľmi draho dajú si zaplatiť i také články, ktoré nikdy neboly napísané.

Hroznú záhubu, akú zapričinujú zlé noviny, istý známy novinár katolícky označuje nasledovne:

«Zlé noviny otravujú city a celé smýšľanie ľudí, vyvlastňujú verejnú mienku, prevádzajú zkazonosny vplyv na krajinskú správu, na politiku, na zákondarstvo, na voľby, a na všetky pomery hospodárske, jedným slovom ľudia a všetky stanovizne pretvorí na svoj obraz a na svoje podobenstvo. V hlavných, stredných a ľudových školách darmo vyučujú mládež, bo všetko, čomu naučí sa tam cez 6—12 rokov v kratkom čase zhubia zlé noviny. Malé, týždenné vychodiace noviny, ktoré majú len 2000 predplatiteľov, číta každý týždeň 8—11.000 ľudí. Kde je ale kazateľňa alebo kazateľ, ktorý by mal každý týždeň 10 tisíc poslucháčov? Včul si teda predstavme zkazonosný vplyv len slabších novin, ktoré každodenne vychádzajú v 8—10 tisíc výtiskoch a ktoré cez deň dvarazy čítajú milióny a milióny ľudí!»

Zlé noviny medzi inými i sám Lassale zvestný vodca socialdemokratov nasledovne opísal:

«Luhaniny, podlosť a nemravnosť liberálnych novín, prevyšuje len nevedomosť a hlúposť tých, čo ich píšu. Z hnusnej ziskuchtivosti otravujú každý prameň ľudového ducha. Toto je ten najväčší zločin, ktorý si predstaviť môžem.»

Predsa ale čo vidíme? Eudia idú za liberálnymi a inými od koreňa zlými novinami ako stádo oviec za baranom so zvoncom.

Zlých novín máme tolko ako smetí. Decko naše vyšlaháme, keď dačo takého vezne do ruky čím by si mohlo uškodiť. Gazdina dáva pozor, aby sa volačo nestalo jej kurám. Zlé noviny ale vďačne vidíme v našom dome, ba ich aj radi čítame, kdežto také noviny len duševnú cholera, duševnú morovú ranu šíria a mravnú smrť zapričiňujú v našich domoch a rodinách.

Dobrych, v pravom duchu kresťanskom písaných novín bohužiaľ veľmi málo máme. V Uhorsku dľa najnovšej štatistiky vychádza 1384 novín v 125 millionov výtiskoch. Hruža prejde človeka, keď si na to len pomyslí. Z tej obrovskej záplavy ale na katolícke noviny padne len 2 milliony výtiskov, ostatných 150 millionov padá na noviny zlé; nekresťanské, liberálne, katolíkom nepriateľské. Chceme-li zvedieť tohoto smutné následky, predstavme si roľu, do ktorej dvaja sejú pšenicu a 150 rozsieva kúkol.

Čitatelia naši nech nikdy nezabúdzajú na to, že zlé noviny väčšiu škodu robia ľudu, ako 100.000 vojakov nepriateľskej armády. Turek, Tatár a Nemeč nikdy tak hroznej škody nenarobili ľudu, ako tá papierová morová rana: židovské a liberálne noviny, ktoré za tymito plávajú v bahne bezbožnosti a nemravnosti.

Veľký vplyv novín na všetky vrstvy obecnstva uznáva celý svet. Vlády, banky, burzy, jednotlivé veľké podniky vyhadzujú milliony na ich noviny. Socialdemokrati z krvútne zaslúžených halierov ubohých zaslepených robotníkov zakladajú a vydržiavajú nepočtené noviny, bo sú presvedčení o tom, že rozum, srdcia a vôľu millionov ľudu podmaniť môžu si len ich novinami.

Či ale veľkú významnosť novín uznávajú aj kresťansko katolícki veriaci? Kresťanská ľudová strana už cez 17 rokov s veľkými obetami udržiava v pravom duchu katolíckom písané no-

viny. Kolko katolíckych domov je ale, kde tieto noviny riadne predplácajú a čítajú? Kolko ich čítajú a kolko na ne predplácajú? S koncom roka zvlášte nejedon katolíck na srdce by si mal položiť ruku a mal by sa priznať, že veru na všetko má peňaze, len na to nie, aby si predplatil noviny kresťanskej ľudovej strany v pravom duchu katolíckom písané.

Veľkú významnosť katolíckej tlače nenahliada len človek krutohlavý — povedá pápež Pius X.

Brblákov zvonec.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

Ozaj, ani sám neviem, jako sa menuje ten trakovický žid, ktorý v dolnom konci býva. Jako chlapec čul som ho len «Brblákom» nazývať a preto aj v tomto článku budem ho len tak menovať.

Brblák je teda žid v Trakoviciach. Má sklep a jatku a nad dverami sklepu silno cengajúci zvonec. O tomto chcem niečo povedať. Je to chýrečný zvonec.

Prv, než by sa bol potravný spolok v Trakoviciach utvoril, celý deň cengal ten zvonec. Katolíci jedon po druhom hrnuli sa do sklepu. A Brblák radostne si trel ruky, že tí hlúpi kresťania tak usilovne nosia mu groše. Keď prišla sobota alebo nedeľa, vtedy popoludní so svojou Sálkou vysadol pred sklep a s úsmevom prijal pozdravenia okolo idúcich. A tí od práce zodraní robotníci, ba aj gazdovia až po zem sa pred nim klaňali a on, Brblák, v ústach držiac fajku, láskave odvetil:

— Dobrý deň, servus!

Dobre mu bolo, veľmi dobre. Peniazky riasťly a on ich ukladal na veľké úroky. Zvonec neprestajne cengal a mnohí Trakovičania stali sa dlžníkami žida. Žid bol na to pyšný a keď išiel takýto dlžník budto na koňoch, alebo na voloch popri sklepe, vtedy pyšne si plaskol na vačok a hrdo povedal:

— Aj tohoto mám vo vačku!

Časy sa ale mňaly a jako prinde aj na psa mráz, tak prišiel ten mráz aj na nášho Brbláka. Založený bol potravný spolok, táto gebula, od ktorej židia kapú. Brblák bol celý preč. Behal, lamentoval, preklínal, nuž ale všetko darmo. Ten zvonec už necengal tak neprestajne, jako

predtým. Ale preto celkom neonemel. Našli sa totižto vždy katolíci, ktorí k židovi chodili. Nosili mu tie mozlové groše svoje.

Človek ozaj nemôže pochopiť hlúposť mnohých katolíkov. Jako sprosté ovce, slepo idú na ten židovský bitunok. Dlhý čas to trvalo, že tí «dobrí» katolíci chodili k Brblákovovi a ku iným židom. Konečne verejne bolo im povedano, že keď už nevážia si druhých občanov, keď už chcú byť Judášmi katolíckych zásad, aspoň nech povedia židovi, aby ten zvonec ztrhol, aby ich neprezradzoval, aby im necengal na zkonanie. Ponevác ktorý katolíik ide k židovi, keď má pod nosom katolícky sklep, tomu zkonáva svedomie a tomu na zkonanie cengá zvonec sklepu židovského.

A čo sa stalo? Zázrak sa stal. Brblákov zvonec onemel. V Brblákovom sklepe nerozlieha sa viac hlas jeho zvonca. Nuž ale drahí čitatelia myslíte sa, jestli myslíte, že ten zvonec preto prestal cengaf, ponevác tí katolíci prišli k rozumu. Dačo! Príslovie hovorí že: «vola aj do Viedne môžeš zahnať, predsa vždy ostane volom.» Tak je to aj s tými Trakovičanmi, ktorí ešte aj včul chodia kupovať k židovi. Ti už dávno predali svoj rozum a svoje svedomie židovi. Darmo ich človek napomína, idú oni aj včul do židovského sklepu. A zvonec predsa necengá, lebo žid počujúc čo sa im povedalo, zvonec pekne ztrhol a včul jeho otroci ticho môžu k nemu chodiť. Haňba a potupa je to pre týchto Trakovičanov. Apoštolovia doista sa haňbili za Judáša, áno aj my sa haňbíme za týchto našich Judášov.

V starom zákone to bolo v obyčaji, že kňaz pri službách božích verejne vyhlásil mena tých, ktorí boli prašiví, to jest malomocní. Učinil to preto, aby tí ostatní chrániť sa vedeli a tak neupadli do tej ošklivej nemoce. Tí trakovickí katolíci by tiež iné nezaslúžili, len aby človek ich mená verejne vyhlásil a takto ich zahaňbiac ostatných dobrých katolíkov pred nimi chránil. Iného skutočne není sú hodní. Skutok tento ich ničím sa nedá vymlúviť.

Majú katolícky sklep, ktorý leží priam na prostred dediny, majú tam dobrý tovar a privetivého sklepara, ktorý s ochotnosťou a s láskou ich vyslúži — slovom všetko majú a predsa k židovi idú kupovať. Katolíci, katolíci kde máte

rozum, a čo je hlavné, kde máte katolícke presvedčenie a svedomie? Či naozaj trčíte v tom židovskom vačku? Ha-ha-ha, Trakovičan, ten pyšný Trakovičan je vo vačku židovskom! Není to haňba, není to potupa? Trakovičan, zdaliž si ty ploštica, že sa v tom židovskom vačku nachádzaš? Veď židia len ploštice nosia vo vačku! Alebo sa ti tiaži zabehnúť do katolíckeho sklepu ideš teda do židovského, ktorý je bližej? No áno, daj pozor, aby si si nohy nezodral, kým do katolíckeho sklepu prindeš! Veľmi je to pekné, že ty za katolícku vec nechceš pár krokov viac učiť. Teda ty si len natolko máš tvoju vieru a tvoje svedomie? Dívaj sa, ak dlhú cestu učinil Kristus za tvoje blahoslavenstvo a ty ani tých niekoľko krokov nevieš učiť, aby si vyznal pred svetom tvoje katolíctvo? Nevieš, čo ten Kristus povedal? «Kto ma zatají pred svetom, toho zatajim i ja pred Otcem mojim nebeským.» A čo iného robíš, ako že není si Kristov keď nie do katolíckeho, lež do židovského sklepu ideš kupovať?

Kto so židmi drží a židov podporuje, ten není Kristov, ten není dobrý katolíik!

Netajte to, že tomu není tak. Všeobecná zkúsenosť nás učí, že kto bol v jeho živote Kristov, ten nepodporoval židov. A ty prečo držíš s nimi?

Trakovičania! Cestou týchto novín zná vás už štvrtá čiastka krajiny. Tisíce a tisíce vedia o vás, že ste statoční ľudia. Vedia, že máte katolícky sklep, ktorý cez tri štvrté roka utržil vyše 22.000 korún. Tieto peňaze dovčulku tiekly židom do vačkov. Včul sú vaše. Ostaňte preto verní ku sklepu vašemu katolíckemu. Nechodzte k židom, bár aj nemajú zvonca. Horlivý, pevného náboženského presvedčenia veriaci, vždy má byť dobrým a neohrozeným katolíikom.

Volanie o pomoc.

V prvej polovici minulého stoločia nastal v krajine čilý pohyb. Páni liberáli pustili do sveta také reči, že len oni vyslobodia milliony ľudu z jarma nedostatku a biedy; že len oni potešia a nasytia núdzných a že len oni vyliečia rany úbohých roľníkov. A od toho kriku ozývala sa celá Európa.

Heslá liberalizmu: rovnosť, sloboda a brat-

stvo vkradly sa do srdca aj najchudobnejšieho človeka a dali mu nádeje, že dožije sa lepších časov, že prestanú rozdiely, prestane pánska nadutosť, ktorá pohrda s chudobným roľníkom; že ubudne tiarch, ktoré ho tlačia a že aj on pride do počtu slobodných krajinských občanov.

A dojímavé je zkúmať, že práve ten liberalizmus, ktorý vyvolil si za cieľ vyslobodenie a vykúpenie robotníckej triedy, ktorý s plnou hubou vykrikoval, že na nohy postaví slabých a núdznych, hovorím, práve ten liberalizmus, ktorý toľko sľuboval, bol najväčším utláčiteľom, dráčom a tyranom chudoby.

Nás roľníkov najlepšie oklamal. Čím skôr sme zkusili, že liberalizmus nenie iné, ako klam a švindľ. Nie nás napomáhal, lež tých, ktorí sa mu klaňali. Nás nielen o majetok, ale aj o vieru olúpil. Pod liberalizmom prekvitala úžera. Vtedy mali žatvu lahtikári a švindľeri a vtedy vrazili meč do cirkve katolíckej. Áno, civilný sobáš bol dar nepriateľom katolicizmu, za čo liberalizmus napomáhal. A keď ľud zbadal, že s liberalizmom ešte do väčšej núdze upadol, otvorily sa mu oči a hľadal útočisko a obranu u kresťanskej ľudovej strany. A chvála Bohu, aj ju našiel.

Z toho náramného švindľu, ktorý v sebe liberalizmus obsahoval, najsamprv priemyselníci robotníci sa spamätali. Tých neborákov tiež vyžierali veľkí kapitalisti. Zkusili, že proti vyžieračom len tak si pomôžu, len tak vysilia od nich zaslúženú mzdu a ľudské nakladanie, keď sa sdružia k obrane.

V týchto krutých zápasoch o život najtichší a najbojazlivejší boli roľníci, malí gazdovia, nie preto, že by neboli nahliadli, že stoja na kraji svojho hrobu, lež jedine preto, lebo ľud náš v krvi to má, že sa nedá v svojom smýšľaní pomýliť, čo je veľká chyba. Lahostajnosť a pokojnosť ľudu nášho využiteľovali však všeliakí lhári, ktorí tmolia sa medzi Slováckmi a čakajú priaznivý čas, kedy majú sa na nich vrhnúť ako na korisť.

Jedni z týchto kujonov vychvalujú socialdemokraciu: «To ňa spasí, oh ľudu môj» — rečia. Druhí oslavujú eárodniarstvo, hovoriac: «To ňa spasí, oh ľudu môj». A ľud pomútený súc v svojom prirodzenom smýšľaní. verí aj jednému

aj druhému a nechce veriť, že tí sladkej reči vodcovia nie sú iní ako švindľeri.

Náš ľud málokedy vidí ovocie svojej statočnej a namáhavej práce, lebo keď sa mu aj urodí volačo, krdel úžerníkov streže naň, ako by ho mohli oklamať. Darmožrúti títo veľmi dobre vedia, kedy je náš ľud v núdzi. Kedy potrebuje peniaze. Vrhnu sa naň a prinúti ubohého roľníka, aby premrhal svoju úrodu. Proti takýmto banditom ale liberalizmus nebránil našich roľníkov. Ba dal právo k slobodnému priemyslu. A ten slobodný priemysel prekvital a meno jeho bolo: úžera.

Keď chudíak roľník vyprázdnil sýpku, alebo sporák, keď sa už všetko minulo, keď je mu do zúfania, zase len úžerník je ten, ktorý mu pomôže požíčkou na veľký interes. Podpíše sa veksel a roľník na krátky čas ožije.

Takto hyne náš ubohý ľud. Keď sa horkoťažko vyslobodí z pazúrov úžerníka — pravda vtedy už dobrej košele nemá — je žobrák.

Naše živobytie je veru ťažké. Musíme si zaslúžiť kus chleba. To by nás však netrápilo. My radi pracujeme, len nech vidíme uznanlivosť, priateľstvo a lásku. Nech sme neni bez práv občanských, Nech sme neni vytvorení z ľudskej spoločnosti. Nech sme neni tí opovrhnutí, ktorých na posmech má každý nezralý švihák. Kresťanská ľudová strana tak v krajinskom sneme, ako aj svojim vplyvom v kruhoch vlády vždy neohrožene zastávala práva a záujmy malých ľudí. Každý svedomitý človek musí uznať, že malí roľníci a priemyselníci najbezpečnejšiu a najvydatnejšiu ochranu a podporu majú jedine v kresťanskej ľudovej strane. V najživotnejšom záujme ľudu leží teda, aby malí hospodári a priemyselníci aj pri najbližších voľbách do stoličných výborov hlasovali len na kandidátov kresťanskej ľudovej strany.

Ondrej Hladký.

Konec štrajku francúzskych železničiarov.

Štrajk železničiarov vo Francúzsku skončil sa 18. októbra asice ako bolo k očakávaniu, s úplnou porážkou štrajkujúcich. Premávka na každej čiare je riadna a vlaky chodia dľa možného poriadku. Minister verejných prác už 18.

októbra v noci vydal zprávu, dľa ktorej štrajk železničiarov za skončený považoval a v noci o 2. hodine vyšla zpráva z štrajkového výboru oznamujúc, že výbor vyniesol uzavretie, aby štrajkujúci železničiarri ráno už všade vstúpili do služby a že o príčinách svojho uzavretia uverejní manifest.

Štrajkujúci železničiarri ešte 17. októbra večer na viacerých shromaždeniach uzavreli, že budú pokračovať v štrajku a preto zpráva štrajkujúceho výboru vzbudila veľké prekvapenie. Viac železničných spoločností dalo na verejnú známosť, že tých železničných zamestnancov, ktorí 18. októbra rano nevstúpia na parížskych nádražiach do služby, budú považovať za prepustených a ich miesto nahradia inými.

Manifest štrajkujúceho výboru oznamuje ďalej, že dľa náhľadu výboru znova započatie práce lepšie zodpovedá záujmom syndikátu, ako falošné a uponižujúce vyjednávania. Požiadavky železničiarov budú vraj povšimnuté. Konečne oznamuje manifest syndikátu, že železničiarov síce premohli, ale neporazili a chystá sa pomsta.

Neočakávané uzavretie štrajkového výboru francúzskych železničiarov, že všetci zamestnanci majú vstúpiť do práce, železničiarov veľmi rozhorčilo a pokračovanie výboru považujú za zradu. Vojaci-železničiarri zväčša rozdriapali pozvania ku vojsku a teraz týchto čaká prísna vojenská pokuta. Mimo toho mnohí železničiarri aj na to môžu byť pripravení, že ich prepustia zo služby a tak štrajk pre veľmi mnoho familií bude mať nesmierne zlé následky. Hneď v noci po zakončení štrajku polícia zatkla 14 ľudí a radikálom i anarchistom prekutala byty. Zatknutí ľudia sú zväčša takí, ktorí mali súčasť v kazení železničnej dráhy.

Je teda už koniec štrajku francúzskych železničiarov. A je to spolu aj nová porážka socialdemokracie. Či ale z tohoto múdrejší budú tí, čo ako slepi idú za vodcami tohoto pre všetky triedy ľudskej spoločnosti zkazonosného pohybu? Porážka štrajkujúcich železničiarov francúzskych nech je na výstrahu všetkým triedam robotníckym. Štrajkami nedá sa ničoho docieľiť pre zamestnancov a robotníkov žiadneho podniku. Všetky sociálne otázky možno rozriešiť jedine na tom kresťanskom základe, ktorý zastáva a neustále ohlasuje kresťanská ľudová strana.

Vystahovalci pozor!

Kto sa vyberá do širého sveta, nevie, aký osud ho v cudzine očakáva, nevie jako, kedy sa späť navráti do svojho rodného kraja a vôbec či sa späť navráti. Preto keď sa aj s istou nádejou v lepšiu budúcnosť vyberá na cestu, pocíti súčasne aj trapný cit neistoty. Zvlášte platí toto o tých, ktorí sa vyberajú za široké more, platí to o vysťahovalcoch. Týchto sa zmocnila tá myšlienka, že sú v Amerike lepšie robotnícke pomery, že sú tam väčšie dôchodky, že si tam usilovný človek môže aj majetok nadcbudnúť. A aby toto tým lepšie uverili, hneď si aj uvádzajú príklady. Hľa, susedov syn poslal už toľko a toľko, bárs je ešte sotva jeden rok za morom. Vysťahovaleckí agenti tiež s takýmito dôkazmi budia vôľu a chuť ku vystahovaniu. Ešte aj listy a fotografie ukazujú, aby presvedčili, že jako sa vysťahovalcom dobre vedie.

V listoch, ktoré naši krajanovia z ďalekej cudziny posielajú, málokedy vyčítame ponosy. Keď sa vysťahovalec má ponosovať, radšej nič nepíše, lebo ho mrzí že mu príbuzní a známi budú výčitky robiť preto, že sa v cudzine trápi keď by si bol mohol poctivý chlieb aj tu doma zarobiť. Ba keď aj vysťahovalec prosí rodinu, aby mu nejakým grošom pomohla, usiluje sa to tak vycifrovať, aby jeho biedu, jeho nevoľu čím menej bolo badať. Napíše, že veru včul je menej roboty, že bol trochu chorý, ale pospiecha hneď pripomenúť, že sa jeho životné pomery čoskoro zmenia a potom dvojnásobne vráti poslané peniaze.

Niekdy sa predsa stane, že vysťahovalec tak úprimne, zo srdca opíše biedny stav vysťahovalcov, ťažký ich životný boj a trápnu neistotu ktorá ich každý deň očakáva. Takýto list poslal istý Zapatický, ktorý už od 21 rokov žije v Amerike. Upomína svojich krajanov, aby sa ľahkomyselne neodhodlali ku vystahovaniu, aby si vec dobre premysleli, kým si šifkartu do Ameriky zaopatria.

Už na ceste vystavený je vysťahovalec mnohým nehodám, mnohému nešťastiu. A keď loď pristane ku brehu, vysťahovalec vystavený je mnohým sekatúram. Americké vrchnosti čo najprísnejšie plnia nariadenie zákona, ktorý vynešený bol tým cieľom, aby sa počet vysťahoval-

cov umenšil. Tá najmenšia telesná chyba je dostatočná, aby vystahovalcovi nedovolili na pevninu vystúpiť, lež ho pošlú s najbližšou loďou späť odkiaľ prišiel. Mladikom a devám niže 16 rokov starým dovoľia príchod do Ameriky jedine v tom páde, jestli ich rodičia alebo pokrevní v prístave čakajú. Lekári preskúmajú každého; vysvedčenia, ktoré lekár v Európe vystavil, nemajú žiadnej platnosti. Mnoho vystahovalcov je teda vystavené tomu, že darmo strávili na lodi drahý čas, darmo sa unúvali a darmo trovili peniaze, do Ameriky ich nepustia. Zapatický píše, že sa neraz stáva, že vystahovalec, ktorého späť poslali, v svojej rozhorčenosti spáchal samovraždu.

No a keď sa vystahovalec dostal na pevninu, potom čaká na neho ťažká úloha. Hľadá robotu. Toto ale neide tak ľahko. Medzitým sa mu peniaze mŕňajú a konečne prinútený je prijať jakékoľvek zamestnanie, len aby od hladu nezahynul.

Tento biedny stav opisuje Zapatický veľmi dojímavé. «Zaplakali by ste — píše medzi iným — keby ste videli našich krajanov, zamestnaných pri tej najšpinavejšej, najťažšej práci, jako v jarme zapriahnutí kazia si zdravie a kratia si život.» Pisateľ listu konečne poznamenáva, že on nepísal list z osobných záujmov, on nemá z toho osohu, ani škody, keď počet vystahovalcov vzrastá, ale za povinnosť si považoval na tamojšie životné pomory upozorniť každého, kto v Amerike mädom a mliekom oplývajúcu zem hľadá.

Za povinnosť sme si považovali ešte raz zmieniť sa o spomenutom liste, azda toto poslúži ku výstrahe tým, ktorí sa ľahkomyselne vydať chcú na ďalekú cestu za šire more.

Nedáme sa

zvádzať, mámiť od liberálov pri stoličných voľbách. Prečo rezníckí liberálni nechcú hlasovať na ľudáka a teda len my kresťanskí ľudáci by sme mali byť tak podlí, že by sme k vôli priateľstvu alebo zo strachu blato hádzali na pocitívý prapor kresťanskej ľudovej strany? To neurobíme, to urobiť nesmieme, oplancom budú menovaný, kto by z nás od svojho presvedčenia odstúpil. Prví kresťania radšej sa dali všet-

kého pozbaviť, mučiť, trápne usmrtiť, nežli by boli odstúpiť od svojho presvedčenia. Od nás nežiada Boh tak veľké obety, tým väčšia hanba a hnusnejšia podlosť by to teda bola, keby sme tak ľahkomyselne jednali proti svojmu svedomiu. Dokážme pri najbližších stoličných voľbách, že sme poriadni mužovia, kresťania. Preč s Judášmi ktorí by zapreli svoju ľudáckosť.

Ján Smelý.

X. Valné shromaždenie Katolíkov Uhorska.

Toto valné shromaždenie ako verejné osvedčenie katolíckeho presvedčenia vydržiavané bude v nasledujúcom poriadku: V nedeľu 13. novembra o 9. hodine ráno je Veni Sancte. O 11. hodine predpoludním vydržiava sa prvé verejné slávnostné zasadnutie. Popoludní o 3. hodine je slávnostné shromaždenie Katolíckej Ľudovej Jednoty. Popoludní o 5. hodine sú pobožnosti s vystavením najsvätejšej sviatosti oltárnej a kázne v troch kostoloch hlavného mesta, pričom osvietení páni biskupovia gróf Mailáth, Ján Csernoch a gróf Vilhelm Batthyany udeľujú apoštolské požehnanie. V pondelok 14. novembra o 8. hodine ráno je sv. omša. Predpoludním sú zasadnutia katolíckych spolkov a organizácií. Popoludní o 3. hodine vydržiavajú zasadnutia odborné sekcie. Za tým nasleduje II. verejné zasadnutie. Vutorok 15. novembra o 3. hodine ráno je sv. omša. Predpoludním pokračujú v zasadnutiach odborné sekcie. Popoludní o 3. hodine je zatvorené zasadnutie a po tom o 5. hodine nasleduje III. verejné zasadnutie.

K valnému shromaždeniu, u Krajinského Katolíckeho Družstva (IV., Ferenciek-tere 7., III. schody I. poschodie) prihlásiť sa možno do 1. novembra 1910, kde členovia zaopatrit' môžu si podrobné programy, odznaky a certifikáty k cestovaniu. Železničné certifikáty k dostaniu sú pre jednu osobu kus po 20 hal. Vstúpenky ku valnému shromaždeniu sú dvojaké. Cena členskej vstúpenky je 5 korún a táto opravňuje ku každému zasadnutiu valného shromaždenia a ku sedisku vo verejných zasadnutiach, je to spolu aj predplatok na ročnú knihu valného shromaždenia. Obyčajné vstupenky stoja 1 korunu a krom zatvorených shromaždení opráv-

ňujú ku všetkým zasadnutiam. Odznaky k dostaniu sú po 30 hal.

Horliví veriaci ako po iné roky, tak aj prítomne zaiste v obrovskom počte súčasnia sa na tomto krajinskom vyznaní katolíckeho presvedčenia.

Osvedčenie.

V stopujúcej záležitosti proti Jánovej Hovanecz rodenej Anne Ferencsák, obyvateľke vitfalvskej prevedenej pre zločin ťažkej telesnej úrazy smrt zapríčiniťvej, kráľovský fiškalát levočský vyniesol nasledujúce rozhodnutie: Kráľovský fiškalát zastavuje ďalšie stopovanie v tejto záležitosti a o tomto upovedomuje Jánovú Hovanecz. Odôvodnenie: Proti Jánovej Hovanecz rodenej Anne Ferencsák, obyvateľke vitfalvskej na základe 301, 306. §§. trestného zákona pre zločin smrt zapríčiniťvej ťažkej telesnej úrazy, zavedené bolo stopovanie z toho podozrenia, že 16. septembra b. r. 1910 18-ročnú slobodnú dcéru jej menom Katarinu ubila schválne lež bez úmyslu vraždy a dcéra jej následkom utrpených úraziek zomrela 19. septembra 1910. — Ohľadom na to, že dľa ustálenia, pri súdobnom pitvaní mrtvoly účinkujúcich lekárskejších odborníkov, Katarina Hovanecz zomrela prirodzenou smrťou následkom zapálenia modzgovovej blany a ohľadom na to, že proti Jánovej Hovanecz rod. Anne Ferencsák medzi takýmito okolnosťami trestuhodný účin nejestvuje: z tej príčiny aj v smysle 1. bodu 101. §. trest. zák. zastavenie ďalšieho stopovania je odôvodnené. V Levoči, 27. septembra 1910. *Karátsony* v. r. kráľ. fiškal.

POLITICKE CHYRY.

Vyzvanie.

Splnomocnenia, totižto mandáty stoličných výborov ztratili už platnosť vo viacerých stoličiach a nové volby do stoličných výborov prevedené budú v najbližších týždňoch.

Netreba upozorňovať na to, ak veľkej významnosti je účinkovanie stoličných výborov a v ak veľkej miere vplýva ono na celý život v obciach, stoličiach ba i na všetky pohyby politické.

Veľmi prosíme preto politických prívržencov

našich, aby dobrý pozor dávali a v každej obci zavčas sostavili menoslov ľudovej strane verných osobností a každým dovoleným spôsobom na tom pracovali, aby ľudovej strane oddaní voličia, dľa tohoto menoslova verne hlasovali do posledného chlapa.

Budapešť, dňa 15. októbra 1910.

*Ustredná kancelária
kresťanskej ľudovej strany.*

Kresťanská ľudová strana v trenčianskej stolici.

Zmužili vodcovia kresťanskej ľudovej strany trenčianskej stolice 13. okt. vydržovali početne navštívené shromaždenie v Žiline. Priležitosť zavdala k tomu tá okolnosť, že horlivý a za blaho ľudu neunávene pracujúci predseda stoličnej strany Demeter *Gyurcsánszky* zažadoval z predsedníctva ponevác vymenovaný je za kanonika nitrianskeho a opustí stolicu. Členovia ľudovej strany stoličnej a vôbec pospolitý ľud ak veľmi tešia sa zasluženému vyznačeniu tohoto výtečníka katolíckeho, tak úprimne a všestranne oplakávajú jeho odchod. Následkom toho nastala potrebnosť sostaviť nové predsedníctvo stoličnej strany za predsedu vyvolený bol jednohlasne a s hlučným oduševnením neohrozený bojovník za práva ľudu a katolíckej cirkvi, bývalý krajinský vyslanec dr. Emil *Gyuriss*. Za svetského podpredsedu vyvolený bol znovu statkár a bývalý krajinský vyslanec Ladislav *Mednyánszky*, cirkevní podpredsedovia sú: dekan-farár Karol *Baross* a Ondrej *Beregky*. Za tajomníka stoličnej strany vyvolený je všestranne známy bojovník za zásady kresťanské farár Štefan *Krautmann*. Kresťanská ľudová strana stolice trenčianskej neoslábla v krutých zápasoch pri posledných voľbách, lež je tým pevnejšia a pri zavdanej najbližšej príležitosti ukáže svoju moc a silu roztopašným liberálnym reznikom.

Z CUDZOZEMSKA.

Revolúcia v Portugalsku. Slobodní murári odhodili na stranu všetky doterajšie zákony a prevádzajú ich moc a vládu so samými dekretami. Takýmito dekretami vypudili z krajiny panovnícku rodinu kráľovskú až po tretie pokolenie; vyhнали všetkých mnichov a mníšky; vyslovili rozluku cirkvi od štátu; zhabali všetky

cirkevné majetky ; vyhnali patriarchu lissabonszkého a najnovším dekrétom nariadili zoštátnenie všetkých škôl a učebných ústavov. Takto panujú slobodní murári, ktorí vždy majú na jazyku ľudské práva, slobodu a braterstvo!

BESEDNICA.

Rozhovor dvoch susedov o živobytí.

Napísal: Známy.

Prvý sused: Všeobecne hovoria, že ťažké je živobytie, lebo chodí s mnoho neresťami, starosťami.

Druhý sused: Tak je, susedko môj. Veru i ja sám to hovorím, že veru není človeka, ktorý by žil bez neresť a starostí.

Prvý sused: Ohó, nuž a tí, ktorým chudoba, zápas o každodenný chlieb žiadnu starosť nezapričiňuje?

Druhý sused: Tí sami zapričiňujú si neresť, aby pokojne nežili. Lebo to je veru raz pravda, že pred smrťou nikto není blažený. Hľa, teda po rebríku rozumkovania nášho dojdeme na ten stupeň, z ktorého vidíme, že veru sme už až preplnení neresťami. Neresť je teda taký fortielny nepriateľ, ktorý je všade. Nemôžeme ani kroka urobiť, aby sme nezápasi s ňou. Tak si to mnohí myslia. Ale vlastne to není tak. Koho ten nepriateľ raz napadnul, ten je náklonný uveriť, predstavovať si, že má vždy s nepriateľom do činenia. Tak sa teda stáva, že vlastne mnohý ani nemá toľko neresť kolko si myslí, jako na ktoré ustavične bedáka, proti nim bojuje a zápasí.

Sú neresť, ktoré, keď dobre povážime vec, sú také jako tóna. Tato má, susedko môj, tú prirodzenosť, že nás nastraší. Potom keď prideme veci na koniec, obľahčene sa zasmejeme a riekne: «Veď to bola ten tóna»!

Tak sme s mnohými neresťami. Nazdáme sa, že nás zničia. Ačpráve tam ani nebolo neresť, ani nebezpečia. Preto hovorí jeden anglický spisovateľ, že neresť života musíme dobre poznať. Lebo pre maličkosť sa rmútiť, jajať, rozhorčiť sa, pustiť sa do pijatiky, znamená toľko jako opravdovú neresť si zadovážiť. Dokázané je, že rmútenie sa už viac ľudí zničilo, nežli — práca.

Či rozumiete susedko? Vidíte, sú lode, ktoré prestály veľké víchre a oslobodily sa. A došly malí chrobáci, títo ich povrtaly a lode utonuly. Kolko hospodárskych životných lodí tak pochodi?

Prestojí, prepostí veľa zlých rokov, veľa zlej úrody. Potom dojde jedna menšia neresť, snád mu lichva ochorie, snád povstane v dome šarvátka: zarmúti sa, ba čo viac, padne do zúfalstva. Jedon malý požiar,

zdochnutie ošípaných, zrazi hospodára celkom... Tak pochodi, jako kedysi jedna vtáčia rodina. Aj táto veselo, s veľkou usilovnosťou vystavila si hniezdo. Žila blažene. Ale pretiahnul veľký víchor, hniezdo rozváľal a úbohí vtáčkovia jajkajúc, obletovaly dokola... Videl to jeden starý vták, pospiechal ku ním a takto im riekol: «Nejajkajte! S tým nedocielite nič. Začnite znovu. S väčšou prácou, múdrosťou.» A započaly prácu! Založily silnejšie, trvácjšie, blaženejšie hniezdo!

Prvý sused: Hej, veru není už ani na dedine taký život, jako bol dakedy.

Druhý sused: Nuž a jakýže je ten život na dedine, susedko?

Prvý sused: Každý sám pre seba. Dakedy aj dobrý sused viac stál, nežli zlý príbuzný. Dnes ale je každý sám pre seba. To jest, každý zná svoju vlastnú neresť, každý má doš svojho trápenia, čo sa máme o druhého starať.

Druhý sused: Veru, susedko, preto povedal jeden hodný veľmož jednúc v svojej výbornej zdravici, že aj nás potrestal Pán Boh škaredou sebeckosťou, čo v podstate toľko znamená, že sme dnes už není v kresťanskej svornosti. Nebolí nás srdce, keď vidíme priateľa plakať, nespíechame mu ku pomoci. Dnes máme len jednu myšlienku, jedon svet a to je: «ja sám». Nech všetko padne, zahyne, bedáka, len mne nech sa nič nestane!

Prvý sused: Celkom je tak. Sused škúli na suseda. Rodiny, ktoré v jednej obci bývajú, tú istú starobyťú dedičnú zem orú, jedny druhé zanechávajú. V dome mojich blahej pamäti rodičov to tak nebolo. Keď dakoho v obci potkala neresť, keď daktorú rodinu zastihlo nešťastie, moji rodičia im poskytlí pomoc útechu. Chorej žene posielali pokrm, oď práce ustatému gazdovi dľa spoločného ustálenia zorali a zasiali pozemok. A dnes? Ešte snád vtedy bijú jeden na druhého najviac keď vidia, že je dakto v nešťastí.

Druhý sused: Toto vern už není po kresťansky. Veď nás stvoril Pán Boh dobrosrdečných, milosrdečných, Zato potrebuje obecný ľud, kresťanská rodina svornosť. Takrečeno musíme sa spolčť aj ohľadom toho, že sa budeme vzájomne milovať, neopustíme spolublízných atď.

Prvý sused: Už by bolo na čase! Lebo keď tento spôsob žitia každý sám pre seba, ešte aj dlhšie potrvá, tak veru sa rozpadneme natolko, že nás nebude nikto viac do vedna môcť spojiť, sviazat.

Druhý sused: Ja myslím susedko, že sa aj v tomto ohľade prebudíme. Len sa už raz jedon druhému rozumejme, lebo bez toho sa nikdy nezideme.

Prvý sused: Teda vtedy nie každý sám pre seba ale jeden za všetkých a všetci za jedného!

Druhý sused: Počul som, že už aj štát sa o nás stará a bude nám pozemky deliť!

Prvý sused: Jako to rozumiete, susedko?

Druhý sused: Nuž a či ste nečítali v novinách, že v hlavnom meste na základe vyzvania ministra orby

Poľovka v Sibirsku.

sislo sa veľa učených pánov, aby usporiadali záležitosť osadenia ľudu, čo toľko znamená, že budú erárne zeme deliť.

Prvý sused: Vidíte, tak je to susedko, keď hospodár číta také noviny, ktoré ľud len zavádzajú a buria.

Ved' vy ste v strašnom omyle! Pravda je, že sa tí páni zišli a o tom sa radili; že jako by bolo možno na jednotlivé vidieky osadiť takých obyvateľov, ktorí už majú niečo peňazí usporené a môžu kus zeme si zakúpiť, že by s ďalšou usilovnosťou mohli sa tu osadiť.

Druhý sused: To je celkom iné.

Prvý sused: Pravda že iné. Pozemok tu nikto nedostane zadarmo. Ale áno, chcujú menším hospodárom pomôcť, že by sa tu so svojim malým majetkom usadili.

Druhý sused: Nuž a to parcellovanie neni deľba?

Prvý sused: Ani to neni deľba v takom smysle, jako sa to vy susedko nazdávate. Teda jako a v čom to záleží? Nuž shromaždia sa zpomedzi obyvateľov dve sto a povedia, my kúpime ten alebo onen pozemok. Spoločne. dľa slobodného usnesenia platíme žaň ku príkladu osem tisíc korún. No, teraz už podelíme celý majetok na dvesto čiastok a vypočítame, koľko príde susedko vám, koľko kmotrovi, švagrovi, krstnému, slovom jednotlivcom platíť.

Druhý sused: No hľa, jako je to dobre, že ste mi to vysvetlil. V našej obci chodil jedon noviny roznášajúci a predávajúci a ten celkom inak vyprával. Ten hovoril o skutočnom rozdávaní pozemkov.

Prvý sused: Ale pre Pána Boha. veď som vám už povedal, aby ste takýchto ľudí vyhnali s metlou, tie ich nekresťanské noviny ale hodil do ohňa.

Druhý sused: Tak aj učiním!

Prvý sused: Namiesto toho nech si jedon-každý umieni, že bude s dvojnásobnou usilovnosťou pracovať, sporíť, aby si takto pár sto korún odložil. Potom sa už môže obzreť, kde sa môže usadiť, alebo kde parcelujú? Lebo vtedy už zo svojej vlastnej sily jako som povedal, môže sa tu doma usadiť, kde potom môže preukázať svoju usilovnosť a múdrosť.

Druhý sused: No včul som už. susedko, celkom na istom.

Prvý sused: To som aj ja chcel susedko. Nech nám obidvom udelí Pán Boh zdravia, šťastia a neopustí nás!

CHYRNÍK.

Ťažko chorý arcibiskup. Dr. Julius Várossi arcibiskup kaločský ešte vždy leží ťažko a nebezpečne chorý. K vyzdraveniu tohoto dobrodinca chudoby a veľkodušného podporovateľa všetkých katolíckych pohybov, bohužiaľ je málo nádeje.

Chýry z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy v svojom tohoročnom 20. biskupskom liste uverejňuje najnovšie nariadenia ministerstva kultu na školy poľané a duchovenstvu ako aj veriacim svojho biskupstva odporučá Valné shromaždenie katolíkov Uhorska.

Chýry z biskupstva košického. Spolok sv. Imricha košických juristorov 15. októbra vydržoval svoje

utvorujúce shromádzenie. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie do obce Hidasnémeti vymenoval za farára košického katechétu Jána Kertész a do obce Hilyó, na presentáciu patróna grófa Jakubá Zichy-Meskó vymenoval Valenta Kozsár. Karol Haraszy kaplán z Tokaju poslaný je za katechétu do Košíc a a na jeho miesto prišiel diakon Jozef Pollák. — Franc Hanusovszky košický štátny účtovník, verne oddaný podporovateľ všetkých katolíckych pohybov, minule slávil 25-ročné jubileum ako člen tunajšieho spevackého spolku, z ktorej príležitosti oslavovali ho tak košický ako aj krajinský spevacký spolok a vyznačili ho diplomom, medailou i inými darmi. — Košický spolok katolíckych tovaryšov v sprievode svojho predsedu Evermunda Ráth, profesora a kňaza praemonštranského 9. októbra odcestoval do Jágru ku slávnostiam 50-ročného jubileuma a ku posväteniu nového domu tamojšieho tovaryšského spolku.

Chýry zo Šariša. Prešov: Na skvostné, v celej krajine bez páru stojáce nové stavenie katolíckeho kruhu Rákócziho poostáva dlžoby 10 tisíc korún. Cieľom zaokrytia tejto dlžoby polovicu veľkodušne vzal na seba osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie a platí cez desať rokov každoročne 500 korún; druhú polovicu dlžoby ale spláca sám katolícky kruh z ročných dôchoťkov. Veľkodušné odhodlanie sa osvieteného pána biskupa. rozumie sa, veľkú radosť spôsobilo v zasadnutí kruhu a v najširších vrstvách katolíckeho obecnstva mesta. — Z príležitosti menin jeho veličenstva kráľa, za prítomnosti zastupiteľov všetkých vrchností slávnostnú sv. omšu slúžil mestský farár praepošt Adalbert Zaborovsyky. — V záležitosti vybudovania honvédskej kasárne prišiel sem nedávno sám honvédsky minister. — Podžupan šarišskej stolice Jozef Tahy, ohľadom na cholery zakázal vydržíavanie odpustu v obci Litinye. Bolo by v poriadku, keby spomenutý podžupan pre cholery zakázal aj jarmoky a iné schôdzky. Spolok šarišských gazdov zadal prosbu na stolicu, aby ponač mačky (kočky) hubia vtákov na územi stolice, vyhodená bola daň na mačky. — *Bardijov:* Rudolf Mankovics hlavný lekár mestský dostal zemanstvo s predikátom «feketekuti». Považujú to vôbec ako odplatu za to, že bol ohnivým kortešom liberalných rezníkov. Na odplatu za podobné reznícke zásluhy župan šarišskej stolice bývalého vyslanca dr. Leo Uhlig vymenoval za titulárneho stoličného fiškusa. — *Sárosujlak:* V krátkom čase už dva razy zúril tu požiar. Minule istá žena aby eksekútor u nej nič nenašiel, podpálila svoj dom. Dom tento zhorel, s nim ale aj 8 iných domov s poľoňnymi stavaniami. Nešťastná žena úmysel svoj popredku oznámila rychtárovi a predsa nedali na ňu pozor.

Chýry zo Spiša. V Šmeksi bolo toho roku do 5. októbra 4806 kúpeľných hostí. — Z našej stolice odviezli v mesiaci septembri na železnici do iných krajov Uhorska 497 kusov rožného statku, 11 oviec a 15 kusov oš paných, do cudzozemska ale 81 kusov rožného

statku a štyri kone. — V Majerkách 13. októbra zastrelil sa 22-ročný mládenen Ján Tremba. Nešťastlivý sotva ešte žil a už zunoval život. — Bulharský kráľ zo svojho loveckého revíru dňa 12. októbra vrátil sa do svojej krajiny. V Popráde, kde si na vlak sadnul, obdaril predstaveného stanice so zlatými hodinkami a so zlatou retiazkou, poštára mesta ale s veľmi peknou ihlou brilliantami ozdobenou na hrdlový ručník. S tým sa im chcel odmeniť za ich pozorlivú zdvorilosť jemu preukázanú. — V Strážkach (Nagyőr) pri Kézmarku zadržal vlak tamojšiu 56-ročnú obyvateľku Mariu Lorenčík. Ubohá hluchá bola a tak nepočula blížiaci sa vlak.

Luccheni sa obesil. Ohavný vrah blahej pamäti kráľovnej Alžbety menom Luccheni už od dvanásť rokov sedel v podzemnom žalári v Genfe vo Švajcarsku. Ako z Genfu oznamujú, vutorok 18. októbra večer v cello našli ho obeseneho. Smrť na doživotné väzenia odsúdeného podlého zločincov privádza nám na pamäť ten nesmierny smutok, ktorý 10. septembra 1898. stího krajinu a ožijú pred nami všetky podrobnosti tej ukrutnej vraždy; zprávy, ktoré o vražde dochádzaly zo Švajcarska, dáta vyšetrovania, cinické držanie sa vraha a konečne odsúdenie. Po dvoch mesiacoch jeho zločinu postavili vraha pred genfskú porotu, ktorá, ponevác je tam trest smrti zrušený, odsúdila ho na doživotný žalár. Luccheni na záverečnom pojednávaní netajil, ba ešte sa vystatoval so svojim ohavným skutkom a vyslovil svoju radosť nad tým, že sa mu útok podaril. Že či mal spoluvinníkov, to ani na záverečnom pojednávaní nevysvitlo. Keď mu vyhlásili výrok, Luccheni takto zvolal: «Nech žije anarchia! Smrť spoločnosti!» Keď ho odsúdili, mal 21 rokov. Hnusného vraha zastihol teraz trest boží.

Oheň. V Sárosujlaku (st. sárišská) vypukol oheň, ktorému veľa domov, bočných stavísk a krmu padlo v obeť. Škoda činí vyše 40.000 korún.

Voľba mešťanostu v Zvolene. Za mešťanostu mesta Zvolena 17. októbra väčšinou troch hlasov vyvolený bol dr. Otto Rosenauer proti drovi Teodorovi Sammassovi.

Obeť muštu. V Leviciach mäsiarsky tovaryš Ján Slabey šiel s Alexandrom Szabóvom do tohoto vinice Szabó vnišiel do pivnice, aby svojho hosťa počastoval novým vínom, ale dlho zostal v pivnici, načo Szlabey šiel za ním a videl že Szabó bez povedomia leží na zemi. Zdvihol teda Szabóva, že ho vynesie na čerstvý vzduch, ale sotva ho vedel vyniesť do vchodu pivnice, lebo tam aj on sklesol. Keď domáci Szabóva o niekoľko hodín našli dvoch nešťastníkov, Szabó vtedy už bol mŕtvý. Slabey tiež povážlivo ochorel.

Útok na muzikantov. Muzikanti z Lábu (stol. prešporská) 16. októbra hrali v susednej obci Jakubov a keď sa v noci späť viedli do Lábu, pri Jakubove volakto strelil na nich. Muzikant Martin Sirota zomrel Jozef Trenčanský bol smrteľne a traja muzikanti ľahšie ranení. Žandári hľadajú útočníka.

Vichor na Havannc. Z Havanny sdeľujú, že vichor

ktorý tam minule zúrilo, urobil veľa millionov dollárov škody. Uroda dohánu, banánu a pšenice je natofko zničena, že tieto člnky z cudzozemska budú prinútení dovážať. Obývané kraje ostrova následkom vichra sú zaplavené. Mesto Arpenisa a viac iných miest vichor obrátil na rumy. Asi 1000 ľudí prišlo o život.

Zpäť poslaní vystaľovalci. Najnovšie asi tretinu tých vystaľovalcov, ktorí sa na lodiach anverskej plavebnej spoločnosti «Red-Star» viedli z Európy do Ameriky, poslali späť z New-Yorku do Európy. Túto plavebnú spoločnosť aj v Amerike držia za veľmi nesvedomitú a veľmi prísne dozerajú na ňá. Vrečnosti vždy upozorňujú vystaľovalcov, aby sa tejto spoločnosti varovali, ktorej je polícia vždy za päťami. Pohraničná polícia v Prešporke aj teraz zatkla niekoľkých agentov menovanej spoločnosti, od ktorých 34.243 korún zhabala. S týmito peniazmi na škodu zavedených vystaľovalcov agenti chceli ujsť. Nitrianska kráľ. súdna stolica požiadala budapešťiansky hlavný kapitanát, aby tlačivá plavebnej spoločnosti «Red-Star» zhabala.

HOSPODÁRSTVO.

Ktorá krava je dobre dojná?

V liste belgickej kráľovskej spoločnosti jeden odborník, opierajúc sa na svoju dvadsaťročnú zkusenosť, tvrdí, že sa mu podarilo u kráv isté znaky vynajst, dla ktorých zo sto pádov v deväťdesiat celkom určite vie povedať, ktorá krava je dobre dojná a ktorá nie. On zkušmal medzery rohov a bočné rebrá kráv. Medzi rohami sfa pancier vydúva sa na hlave kravy jedna spojujúca kosť. Čím je táto kratšia, tým lepšie doji krava. Teda blízkosť rohov je dobrý znak.

Dotyčno rebier to zkušil, že čím je širšia medzera medzi poslednými dvoma bočnými rebrami, tým je krava dojnějšía.

Jedon belgický hospodársky spolok na 126 kravach vyproboval tento spôsob a vskutku do 90 procentov za platný ho našiel. Dla dát štatistických vidno, že tri centimetre široká medzera medzi rebrami kravy tolko znamená, že tá krava dá denne 12—15 litrov mlieka, krava s medzerou 4 centimetry širokou dáva 16—19 litrov, s 5 centimetrovou medzerou 20—23 litrov, so 6 cm. 23—25 litrov, so 7 cm. 25—30 litrov. Na základe tomto úradní znalet vypovedali, že dojnoscť kravy v rovnom rozmere raste so šírkou, nachodiacou sa medzi poslednými rebrami a tak jedna krava, u ktorej táto šírka 4—5 cm. obnáša, považovať sa môže za dobre dojnú. Poznávajú ale títo odborníci, že by mýľka bola najväčšiu šírku u veľkých a ťažkých kráv hľadať,

lebo najde sa ona aj u malého vzrostu kráv, jestli sú dobre dojné.

Keď znaky tieto vedecky zkusíme, ľahko prideme na to, že nie sú ony príčinou hojnosti mlieka, lež len spoľahlivé a stále znaky. Znaky tieto totižto dôsledne sa pripojujú k tým, dľa ktorých aj dovčulku vedeli povedať hospodári a gazdinky, že ktorá krava dáva mnoho mlieka. Aj predtým sme vedeli, že belavé, krátkych rohov, hladkej, krátkej a fajnej srsti, mäkej kože a kolo vemena hladkého omakania kravy dobre doja.

Kto to vie, že koľko, najmä chudobných ľudí drží zlé alebo len malý ošoh donášajúce kravy; že držanie planej kravy práve toľko koštuje, koľko aj dobrej, že potomci dobrej kravy tiež mávajú mnoho mlieka, kto teda toto pováži, uzná, že výšpomenuté znaky mal by znať každý dobytkár. Lebo kto ich pozná, ten istotne nebude držať planú kravu na dojenie, lež vychová ju pre masiara a dľa týchto znakov si aj plemenákov vyvolí. V prvom rade mliečni obchodníci by mali k tomuto poučiť gazdov, lebo veď aj pre nich je dobre, keď čím viac mlieka môžu od gazdov dostávať. Je to záujem aj troviteľov, lebo čím menej koštuje držanie kráv, tým je mlieko lacnejšie.

Gazda.

DOPISY.

Ze Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Teda budú voľby do stolice. My sme šťastliví, že sa zaujali za nás takí traja poriadni ľudáci, ako sú: Konyakovszky, Pirchala a Fiebig. Daktori vravia tu, že liberál Adda nás poriadne lieči. To je pravda, ale však my mu zas poriadne platíme a tak jeden druhému sme nič neni dlžní. A potom keď je on dobrý lekár, je on lekár nášho tela, ale preto nesveríme naňho svoje ľudácke presvedčenie, lebo on v politike je tuhý liberál. Jakú nôtu mu fôispán zahvízda, tak si on potom zatancuje. My ale žiadame, aby naši stoliční výborníci tak jednali, aby sa aj naše poriadne ľudácke záujmy do ohľadu braly. Keď je pán Adda taký ľudomil, prečo on neappeloval, lež ľudák Janda musel appellovať proti tomu, aby sa zvýšil plat o 600 korún liberálovi Chemnickému?!

My ľudáci aj pri stolici potrebujeme svojich ľudí. Poriadny ľudák ani k vôli braterstvu, kmoterstvu a priateľstvu nebude taký oplán, aby zaprel a zradil svoje ľudácke presvedčenie, tak ako kedysi Judáš zradil Kri-

sta farizeom k vôli. Liberála, nech liberáli darobnej práce podporujú. My poriadni presvedčení ľudáci len poriadnych ľudákov budeme podporovať.

S Bohom

Ján Babčik.

Z Čermán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kreštane».

Traja ľudoví kandidáti: Pirchala, Fiebig a Konyakovszky idú do boja pri stoličných voľbách s tou najzákladnejšou nádejou. Naša obec snáď pod bielym praporom odhlasuje na nich. Nuž aj tí, čo pri krajinskej voľbe tak nesvedomite strelali — daktori vraj sa aj predali — a ešte nesvedomitejšie na tú liberálnu stranu rezníckej práce hlasovali, hryzením svedomia prenasledovaní tvrdia, že pri stoličnej voľbe svedomitejšie sa budú držať a hlasovať budú na poriadnych ľudákov. O tých troch arciliberáloch, o Markovičovi, Addovi a Spitzerovi ani počuť nechcú naši poriadni ľudáci celkom základnou múdrosťou hovoria: keď žid nechce hlasovať na ľudáka, prečo by kresťan hlasoval na rezníckeho liberála? A či má aj len za náprstok statočnosti taký ľudák, ktorý by to udelal?! Preč s liberálmi, preč s mamelukmi, preč s apoštolmi liberálnej práce; nech žijú: Pirchala, Konyakovszky a Fiebig.

Deters, nemeč.

Z Beliniec (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráďte uverejniť týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Kreštane»-e.

Naša malá dedinka, z novín už dosť známa, pri posledných voľbách celkom odhlasovala na ľudáka. Presvedčení sme o tom, že aj pri stoličnej voľbe novembrovej od všeobecne cteného rychtára Michala Petrik započnúc až do ostatného voliča všetci odhlasujeme na milých ľudákov: Pirchala, Konyakovszky a Fiebig. Nech žijú poriadni ľudáci, nech trpia porážk liberálni chudáci. Preč s Judášmi! Boh žehnaj podporovateľov blahonosných ľudáckych zásad!

S Bohom

Petrík.

Z Jacoviec (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom milom «Kreštane».

Keď vidím, že celkom prostí obyvatelia iných obcí majú toľko smelosti, že sa pera chytajú a rozličné udalosti v «Kreštane» uverejňujú, nuž aj ja som sa osmelil a napísal som tento dopis. Naša obec leží medzi V. Topočanmi a Prašiciami. U nás je dekanom Oravec

Jozef Kovács, ktorý nasleduje príklad francúzskych kňazov, totižto nemieša sa do politiky. Je to príjemnejšie takto. Naš organišta Gazso od istého času je tuhý liberál, aj pri poslednej voľbe hlasoval na Gusta Szulyovszkyho, prepíateho to liberála a kandidáta z Moravy došlého Stummera.

V našej obci mali len dvaja ľudáckej smelosti a kresťanskej presvedčenosti hlasovať na nášho kandidáta Finku. Svoje žiaľom naplnené srdce nechcem celkom otvoriť a preto končím dopis s tým želaním, aby sme sa budúce obetivavejšie zaujímali pri voľbách za vec katolíckej cirkvi.

S kresťanským pozdravom

Michal N.

Z Oponic (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Raďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

My sa už vopred tešíme voľbe na stoličných vý-
borníkov. Naš pán gróf čo poriadny človek nečini ná-
tlak na nikoho. Každý nech hlasuje tam, kam ho sve-
domie núti. Pod náčelníkom našim pánom farárom Ko-
lomanom Hamar, neohrozeným to ľudákom, my čo sme
tu poriadni, do kostola chodiaci a sviatosti užívajúci
kresťania všetci odhlasujeme na troch neohrozených ľu-
dákov, ktorí sú: úradník Pirchala, farári Konyakovszky
a Fiebig. To sú už potom mužovia, keby z takých po-
zostával stoličný výbor, vtedy by vždy na vrchu plá-
valy záujmy ubohej chudoby. Kovarski a solčianski su-
sedia naši ani jeden nech neni z nášho okolia podľým
Judášom a zradcom kresťanských zásad. My sa už ne-
dáme za nosom vodiť od hnusných liberálov, ktorí vzľa-
hom na nás, neraz už zaspievali podľým úsmevom:
Sľuby sa sľubujú, blázni sa radujú. My nebudeme nič
blázni, lež obetivaví bojovníci kresťanskí.

S kresťanským pozdravom

Hospodár.

Z Hrušován (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Otihodný Pán Redaktor!

Raďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kestane».

Pri najposlednejších krajinských voľbách medzi
nami traja trochu chybné sa držali. My im to odpustíme
jako Kristus Pán Petrovi odpustil, len že to oni musia
napraviť pri týchto najbližších stoličných voľbách. Od
istého času naša obec vyniká ľudáckou statočnosťou.
Pripisovať sa to môže dobrým spisom, účinkovaniu du-
chovných otcov, ale i znamenitému príkladu pána úrad-
níka Imricha Pirchala, ktorý — bárs je v najlepšom
priateľstve s hlavným slúžnym, ktorého často do náv-
števy prijíma a pohostuje — predsa nielen hlasovať
bude pri stoličných voľbách proti nemu, lež ešte i on
sám vystúpil čo protikandidát hlavného slúžneho. To je

už potom mravná sila presvedčenia, to je už chvali-
tebný príklad prvých kresťanov nám pripomínajúci skutok.
My čo poriadni ľudáci dôslední len na ľudáka budeme
hlasovať. Nech žijú naši drahi obetivaví kandidáti kre-
šťanskí: Pirchala, Fiebig a Konyakovszky. Liberáli nech
zaniknu z površia zeme. Pri hlasovaní preč s kmoter-
stvom, priateľstvom, príbuzenstvom! Nech žijú voličia
jedine hlas presvedčenia nasledujúci.

S kresťanským pozdravom

Svorad.

Z Kamanovej. (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v na-
šom «Krestane».

Čo stoliční voličia patrime do Čitár, ktorí sú tu
hnusní čerepári, ziskuchtiví Judáši a za časným chosňom
pachtiaci kulifaji, tých by tuším ani sam Ježiš Kristus
neobrátil, sťa Judáš sú oni zatvrdnutí vo svojej zka-
zosnej politike. Preto ale sú tu aj poriadni kresťanskí
ľudáci.

S kresťansko-ľudovým pozdravom

Ha—mo.

Rozmary a Žarty.

Znalec. Potkali sa dvaja dobrí vtáci. Jeden z nich
práve bol pustený z áreštu. K nemu takto prehovoril
kamarát:

— Počuješ, bratku, ty si veľmi nešíkonný, teba súd
po každom previnení odsúdi.

— Niet divu — odpovedal ten — keď proti
jedinému človekovi páni nastavili na stá a stá pa-
ragrafov.

*

Nemôže za to. Pani k žobrákovi:

— Nehaňbite sa, tak mladý a silný, žobrať? Veď
práca osladuje život...

Žobrák: Mój žalúdok nesnese nič sladkého.

*

Pri súde. Kto ti dopomáhal ku krádeži?

— Muzika vojenská.

— Jako?

— Všetci vybehli z domu na ulicu, aby ju počuli,
a ja som za ten čas spokojne hospodáril.

*

Dovtipný učeň. Od čoho rastnú chlapeci? — pý-
tal sa učiteľ učňa.

— Od dážďa, pán professor,

— A prečo nerastneme my starší od dážď?

— Bo pánovia chodia s parizolarni.

Pod menom **essencie života** známe švédske kvapky, k dostaniu sú u lekárnik Feller. Je to zvláštny prostriedok proti všetkým neduhom žalúdka. Veľmi dobre účinkuje proti nechuti k jedeniu, krčom, slabosti, napínaniu, tvrdej stolici, žltavke atď. Zahatuje tučenie. 2 fľašky i s úpravou za 5 korún posiela franko dorabateľ V. Eugen Feller lekárnik, Stubica, Kostolná ul. č. 18. (Záhreb. stol.)

Z drotovej pleteniny shotovujú sa najlacnejšie a najtrvácnejšie ploty, kto pokračuje s vekom, potrebuje len Hungária drôtovú pleteninu, bo tento uhorský vynález drôtovej pleteniny tvorí prítomne hmotu najlacnejších a najtrvácnejších plotov. Uhorská Hungária pletenina privilegovaná je vo všetkých kultúrnych štátoch a poskytuje také výhody, akými nemôže sa honosiť žiadna iná pletenina. Tejto okolnosti treba privlastniť, že Hungária pletenina šíri sa vždy viacej nielen v Uhorsku, lež aj e iných krajinách. Privilegované Hungária pleteniny dorába jedine Alexander Haidekker fabrika drôtových pletenín na ploty. (Budapest, VIII. Üllői-út 48/17. kde železné drôtové pleteniny, ploty, brány, dróty s ocelovým trním a každého druhu pleteniny k dostaniu sú za najlacnejšiu cenu. Obrázkový cenník a v páde zaslania miery podrobné udanie ceny fabrika ochotne odosiela každému.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krestana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krestana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena :

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Administrácia Krestana.

Odkazy redakcie.

X. Y. P. Neškodilo by z vašeho okresu zas niečo napísať. S Bohom.

Alfonso P. Čo je s vami?

B. H. V. Slúžnovci pre cholera zakazujú shro-

Máte bol'asti?

Trpíte na látku, pakostnicu, rheumu, boľenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád pri vanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti utevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucať na prábu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

maždenia Jednoty. Tým pánom je to pravda po chuti, že majú zádrapku a prázdnu vyhovorku. Veď ale šírenie sa Katolickej Jednoty nezahatia ani cholera ani slúžnovci.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 23. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	20.70—21.55
» stolnobelohradská, nová...	«	20.55—21.40
» peštianska, nová	«	20.65—21.45
« banátska, nová...	«	20.65—21.40
Raž prvotriedna	»	15.60—15.70
« druhotriedna	«	14.40—14.55
Jáčmeň nový, prvotriedny	«	14.00—14.40
Ovos prvotriedny	«	16.60—17.00
« druhotriedny	«	16.20—16.60
Kukurica	«	13.00—13.20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.00	16.50	16.00	15.50	15.00	14.40
č.		7	7½	8			
K.		13.40	11.00	7.00			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	7.30—7.50
« hrubé	«	8.10—8.20
Fazula veľká biela	«	22.00—23.00
Fazula strakavá	«	25.00—26.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	26.00—28.00
« lúpaný	«	46.00—54.00
Šošovica čistá	«	23.00—27.00
Mak	«	66.00—70.00
Rasca (kmin)	«	78.00—80.00
Konopné sáme	«	20.00—21.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4.40—4.60
« « ružové	«	4.80—5.00
« « žlté	«	7.80—8.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	140.00—145.00
« « lucerna	«	146.00—176.00

Všetko po 10 kilogrammoch.

Mäsité články:

Sviňská masť budapešianska	kor.	168.00—169.00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	145.00—146.00
« « 3-kusoá	«	146.00—147.00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor.	89.50—90.00
« kockový	«	91.50—92.00

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lačne perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; diele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľadnaní 5 kg. franko. —

Hotevé posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá. 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý. 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi tvrdým mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14,70 K, 17,80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4,50 K, 5 K, 5,20 K, 5,70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12,80, 14,80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko. **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).**

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinokomobil stroje k umlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchjší a najdekoratívnejší mlatebný stroj prítomnosti !!!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.

Ozobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadost zlacma a franko.

Rušeň!

Prima nástroje k prevádzaniu rezanej roboty.

Prevádzanie pilkou, rezaných robôt je poučné a pekne zamestnanie v slobodných hodinách pre starých a mladých ľudí. Číslo 9207. — Prima nástroje k rezaniu o 7 nástrojmi a pred ohou, na pevnom kartone komplet K. 3. — Číslo 9308. To isté s 10 prima strojmi a s predohou K 5. — Číslo 9310. Prima náčinie k rezaniu v škrinke zo smrekového dreva s pohyblivým vrchnákom a s 9 výbornými nástrojmi K 7,20 Najväčší výber nástrojov k rezaniu v mojom hlavnom cenníku. Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela poštovou dobierkou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom Brüx číslo 3248. (Čechy).

Hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami na žiadost posielá sa každému zdarma a franko.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením hodin a tovaru zo zlata a striebra, tovaru hudobného par-ticky z ocele a kože, náčinia k faj-čeniu, ručne prá e, predmetov v domácnosti po-trebných, zbrané a d. — Prvá dielňa hodin v Brüx **Hanns Konrad** cis. a kr. dvorný literant **Brüx** číslo 3236 (Čechy). — Eht svaj arse nikel-anker remontoar hodiniky, system Roskopf patent K 5.— 3 kusy K 14.— Registrované «Adler-Ro-kopf» nikel anker remontoar hodiniky K 7.— Eht stric borné remontoar hodiniky otvorené K 8.41. Žiadne riziko. Výmena povolená alebo návrat peňazi.

BOROLIN slanovinový sily!

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

- Malá flaška 2 — kor.
- Veľká flaška 2.50 »
- Flaška na prábu 1.20 »

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky Budapest, II. kerület Fő-utca 73—77. Všade k dostaniu.

Nastenný pokrovec „Smyrna“

Čís. 2097. I. jakost na oboch stranách rovnaký v rozličných výjavoch ako: rodina jeleňa, labuť, trpasličí, lev, jeleň, srna, vpekých farbách preve-tený, 100 cm. široký, 200 cm. dlhý, jeden kus len K 5.60. Číslo 2098 ten istý, s obrazom: srna, jeleň, lev, ležiaci pes, 90 cm, široký 180 cm. dlhý len K 4.80. Najbohatší výber v stolových a posteľných garnitúrach, flanelových prikrývadlách a štepených prikrývadlách Žiadne riziko. Zámna dovolená alebo penazie nazpät. Rozposiela dobierkou alebo za obnos vopred poslaný cis. a král. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

vývozný dom v Brüx č. 3252. (Čechy).

Hlavný katalog s 3000 vyobrazeniami na žiadost pošlem každému zdarma a franko.

Pre žalúdok najlepšie sú

SCHAUMANN lekárnik

žalúdková sol'

žalúdkové pastille.

Od 20 rokov proti všetkým žalúdkovým neduhom vyprobovaný prostriedok je

Schaumann žalúdková sol'

1 škatula K 1.50. Žalúdkové pastille 1 škatula K 1.50.

Zasiela počnúc od dvoch škatul s postovou dobierkou

SCHAUMANN lekárnik

Stockerau pri Viedni.

Neporovnatelný výsledok.

Revolver

najopaternej vys'rielaný, opatrený štátnym kol-kom streby najlepšej kvality a najkrajšieho vyhotovenia so zárukou za bezchybné funkco-novanie, zasiela c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Brüx, 3254. (Čechy.)

Revolver K 5.50, 6.50, 7.50, 8.50, Hlavný cenník s 3000 vyobraze-niami na žiadost franko a zdarma Zásielka s postovou dobierkou Žiadne riziko. Zámna povolená alebo návrat peňazi.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeno tarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplati, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávaju do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Reklám 5 korún.

Zvlášte podarená novota, ktorá každej panej veľmi pekno stojí. Jej passé ozdobené je pántami z látky dľa najposlednejšej módy. Za silnej šatovej látky pre pánov fajnovej vzorky 5 K. Z fajnového hladkého polysúka v čierných, tmavomodrých, tmavých, sivých a zeľkných farbách 7 K. Tieto ceny vzťahujú sa na sukne bez midra. S midrom každá sukňa dražšie a je a 50 halierov.

Abjednenie v listoch účastné je zvlástej pozornosti. Oby sme každému čo najrýchlejšie poslúžiť mohli, prosíme udať nam veľkosť drieku a kľbov a dĺžku sukne dľa miery zpredku a zo zadku. Prosíme ďalej o presne pravú adresu odberavateľa. Tymto spôsobom každý jednohlivý kus vystojený je svedomitie a prisne dľa miery. Ďalej prosíme objednávateľov o presne udanie mena a bydlia. Mōdné album saše, krom vyšundaných veľmi pekne vyhotovených vzoriek obsahuje viacero ako sto novt v najtajnejších farbách a na žiadost odošleme ho franko po pošte každej punej.

Zur Schossenfabrik

Wien, XVI. Neulerchenfelderstrasse Nr. 2.

Dopisovanie v každej reči.

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovinový lieh sily.

Lacné česke perie!

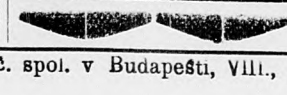
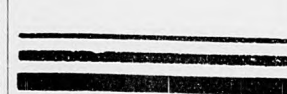
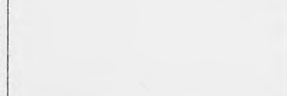
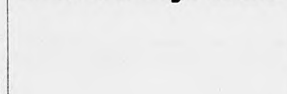
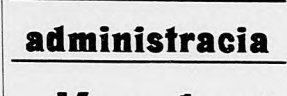
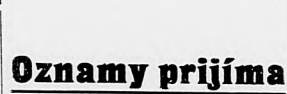
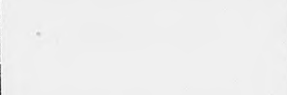
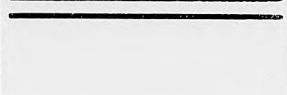
5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30. 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dľa vōie. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel' K 27.—, lepšej jakovosti K 38. Zastielky výše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsels, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Nedostižitelný

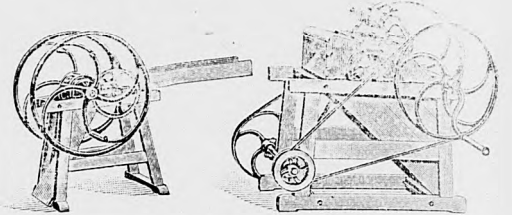
je výber lacných a dobrých článkov k u otrebeniu a darov každého druhu, nachodiacich sa v mojom hlavnom výše 3000 vyobrazeniami opatrenom cenniku, ktorý na žiadost každému posielam franko a zdarma

ois. a kr. dvorný zásielca

HANNS KONRAD
Brüx, 3259. (Čechy.)

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje:

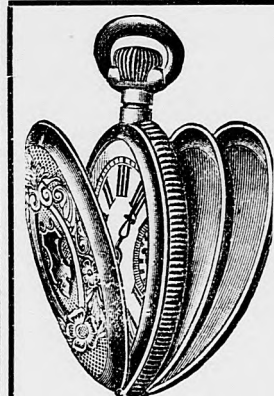

Mlátačky. Žen'úre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Trery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgvne, zemiakov a dreva. — Mange. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kōry a lupanie kukurice atď. atď.

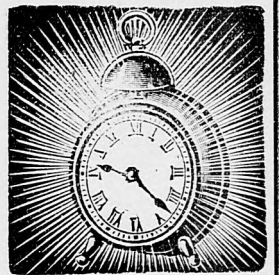
Obrázkové cenníky na žiadost zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v BYTČI (Nagybicscse, Trencsenmegye).

Každé hodinky 8 dní na prábu.

Echt strieb. remont. hodinky c. k. puncovní úrad

Pre pánov, panie a chlapcov
S jednoduchým večk. m K 6.—
S dupovaným večkem " 8.—
S 3 triebornými večkami " 10.—
14 kar. zlate hodinky od " 18.—
Nickel-Rosk. hodinky " 3.—
Ocelové hodinky hladké " 6.—
Pôvodné Omega " 20.—

Budíčky

19 cm. s 1 zvonkom K 2.—
S dvoma zvonkami " 3.—
S nočným svetlom " 4.—
S hrou troch zvonov " 6.—
S trieborným strojom " 8.—
S hudebným strojom " 10.—
Strieborná reťazka " 2.—
Strieborné pr-tane " .60
Strieborné zaušnice " .60

Nezodpovedný tovar behom osem dní prijma sa zpiatky franko a neporušený a peniaze sa navrátia. Trojročná garancia na písme. S poštovou dobierkou zasiela.

Prvý a najväčší sklad hodinový **Max Böhnell, Wien, IV., Margaretenstr. 27/65.**

Ráče žiadat' môj najväčší cenník s výše 5000 vyobrazeniami, ktorý každému zasielame franko a zdarma.

Lacné perie a páperie!

1 kg. šedého driapaného peria K 2.—, polobiele K 2.80, biele K 4.—, prima páperisté K 6.—, najjemne šie K 8.—, páperie šedé K 6.—, biele K 10.—, prsné K 12.—, od 5 kg. počnúc franko.

Hotové posteľe

2 hustého červeného, modrého, žltého alebo bieleho nankingu. 1 perina veľkosť 180/116 cm. s 2 vankúšmi veľkosti 80/18 cm. do statočne naplnené s novým šedým trvácim perim K 16.—, 14.—, páperim K 20.—, páperim K 24.—. Perina samotna K 12.—, 14.—, 16.—, vankúše K 3.—, 3.5, 4.—. Periny 180/140 cm. veľke K 15.—, 18.—, 20.—. Vankúše 90/70 alebo 80/80 cm. veľke K 4.50, 5.—, 5.50. Spodné periny z gradlu 180/116 cm. K 13.—, 15.— zasiela na dobierku, obal zdarma, od 10 korún výše franko.

MAX BERGER, DEŠENICE č 1123. (Čechy).

Cenník matracov, pr kryvadiel a ostatného postel'ného tovaru zdarma a franko. Nehodiace sa zam-nim alebo peniaze vrátim.